

Om könsroller 2 – Leksakskatalogen

Att leda ett samtal, formulera och bemöta argument samt sammanfatta huvuddragen i vad som sagts - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Del 1 av 4 i Att våga vara sig själv – Om könsnormer

Syfte

Genom att bläddra i och noggrant analysera leksakskataloger får eleverna fundera och diskutera kring frågor om kön och jämställdhet. Eleverna utvecklar samtidigt språket genom att tänka, samtala och lära av varandra.

Läraren reflekterar

Idén till lektionen kom efter att jag kört fast med diskussionerna om filmen *Tusen gånger starkare* ([länk till lektionstips med diskussionsfrågor](#)). Eleverna stannade vid att konstatera att det är vanligt att dela upp saker i tjej- och killsaker, utan att komma någon vart med orsakerna. Dags att bläddra i leksakskatalogen!

Inledning

Börja med att eleverna får bläddra fritt i katalogen du väljer, till exempel den här: <http://www.br-leksaker.se>. Eleverna får välja ut en favoritleksak de kommer ihåg och skriva några rader om den. Publicera på någon gemensam yta, varför inte en PADLET, och låt eleverna berätta för varandra i klassen om sina leksaker. Roligt, nostalgiskt och ingången till nästa del av projektet.

Min favoritleksak
Berätta något om din leksak.

Ango Jag älskade dockor jag hade just en sån här typ som kan kissa och man kan även mata den ooooh den är sååååå rolig älskar den. Man fick med blöjor och välling man skulle blanda. OMG vil haååå!! 	Eski Jag hade en legotröska som jag lekte med tills jag var fem år sen hade Arvid sönder den och la den i legolådan 	Benjamin en liknande sån här fick jag av mina föräldrar när jag fyfde. Den använde jag nästan varje dag. Det var ett cross märke som heter KTM och när jag fick bilbanan så körde jag KTM. 	Simon det är inte min favorit men jag hitta den inte men det här var det närmaste jag hitta. 	Janatan Jag hade VÄRLDENS största bil samling. Inte bara vanliga bilar utan bilen mcqueen bilar också. Här är bara några av dom bilarna som jag hade. Jag hade även MASSOR av lego. Jag har ca 3 flyttkartonger med bilar, 2 flyttkartonger och en skit stor låda med lego. 	Molly Jag ÄLSKADE playmobil när jag var liten. Hade en väldigt stor samling av det. Detta stall var ett av mina favoriter. 	Patrick Jag lekte ofta med mina "fingerboards" i skolan hemma typ överallt jag fick min när jag va ungefär 8 år sen tappa jag bort den när jag var 10 och blev jätte ledsen 	Siri Jag fick den när jag var typ 4 år. Jag hade med mig den typ överallt men sen klippte jag sönder den.
BEBEL Jag älskade dockor jag hade just en sån här typ som kan kissa och man kan även mata den ooooh den är sååååå rolig älskar den. Man fick med blöjor och välling man skulle blanda. OMG vil haååå!! 	GUSTAV GÖRANSSON Jag lekte mycket med mina "fingerboards". Jag fick min första när jag var ungefär 7 år. 	Fredrik Det här var min favoritleksak. Jag fick den av mina föräldrar när jag var fem-sex år en julfåfan. Den byggde jag hundratals gånger och lekte att jag var en av legogubbarna i rymden. Hur roligt som helst! Byggsatsen finns kvar än idag. 	Amanda när jag var liten fick jag en sån här av min pappa och mamma men sen så soppade någonstans. Lekte med den varje dag. 	Edwin det här var min favorit leksak. jag fick min första när jag va fem år, använde den nästan varje dag. 	Lisa Det här var det bästa jag visste. Jag fick en i början men jag tyckte att det var så kul så att jag fick flera. 		

Metod

Eleverna undersöker leksakskatalogen parvis. Eleverna kan göra stödanteckningar fortlöpande. Anteckningarna sammanställs i slutet av lektionen. Jag avslutade med att köra "laget runt" och föra in elevsvaren i ett gemensamt

klassdokument som sedan utgjorde grunden för analys och vidare samtal.

Arbetsuppgifter

Gå in på <http://www.br-leksaker.se/vaara-kategorier/dockor-dockskaap-och-tillbehoer>. Klicka på alla underrubriker. Gör stödanteckningar under arbetets gång. Fundera på:

- Vilka färger dominerar på sidorna?
- Vilka prylar finns med på bilderna (vid sidan av huvudprodukten)?
- Vilket kön har dockorna?
- Hur många pojkar/flickor förekommer på reklambilderna?
- Färger och kläder på barnen (reklambilderna)?

Gå in på <http://www.br-leksaker.se/vaara-kategorier/leksaksbilar-taag-och-flygplan>. Gå in på underrubrikerna och fundera på:

- Vilka färger dominerar på sidorna?
- Vilka prylar finns med på bilderna (vid sidan av produkten)?
- Vilket kön har figurerna?
- Hur många pojkar/flickor förekommer på reklambilderna?
- Färger och kläder på barnen (reklambilderna)?

Att fundera vidare

När svaren sammanställs ser eleverna ett tydligt mönster. Det är väldigt stora skillnader på de olika kategorierna (dockor och fordon) vad gäller kläder, färger, kön, tillhörande utrustning och aktiviteter. Eleverna jobbar vidare:

- Det är stora skillnader på de olika sidorna. Hur tror du att det påverkar barn, dig och föräldrar?
- Fundera kring din egen uppväxt. Vad lekte du med? Vad lekte du absolut inte med?
- Hur har du blivit påverkad i din uppväxt vad gäller kläder, leksaker, aktiviteter?

För in eleverna på ett resonemang "utanför" leksakskatalogen, det vill säga vad sidorna förmedlar för värden (tjejer ska ta hand om och vårda hem och familj, killar ska vara tuffa och aktiva). Eleverna funderar på:

- Om du tänker på yrkesval, hur kan leksakskatalogen påverka barn i någon riktning?
- Om du tänker på familjestruktur, hur kan leksakskatalogen påverka flickor och pojkar?
- Spelar den bild media ofta visar av könen någon roll vad gäller möjligheter, hinder och val i livet?

I [del 3](#) får eleverna undersöka hur det ser ut i H&M-katalogen.

Lgr 11 Förmåga

Formulera sig i tal och skrift (sv), reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar, uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv (sh).

Centralt innehåll

Att leda ett samtal, formulera och bemöta argument samt sammanfatta huvuddragen i vad som sagts (sv). Olika slags medier /.../ Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet (sh).

Kunskapskrav

Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **välutvecklade och väl** underbyggda argument på ett sätt för **för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem** (sv).

Eleven har **mycket goda** kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då **komplexa** samband inom och mellan olika samhällsstrukturer (sh).